

รายงานผลการดำเนินงานดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม
อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

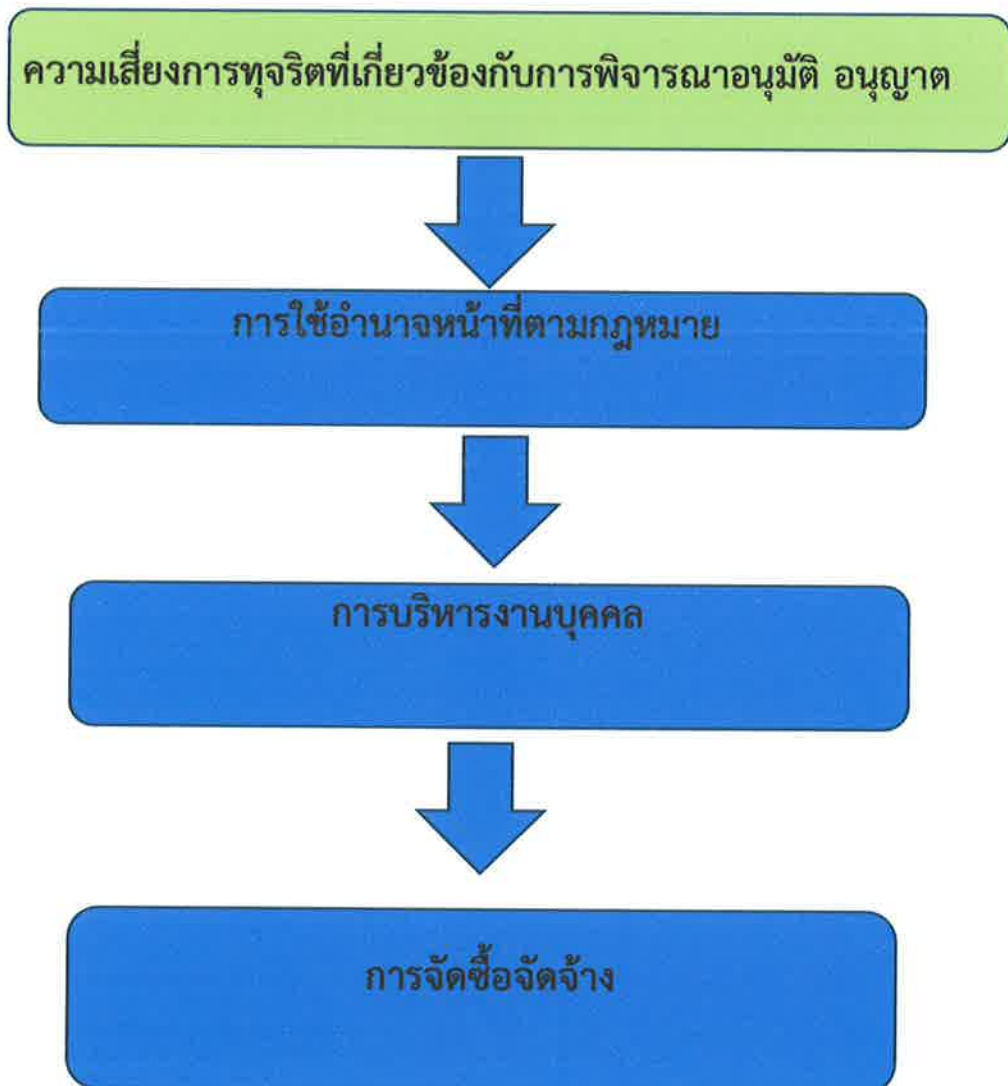
แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

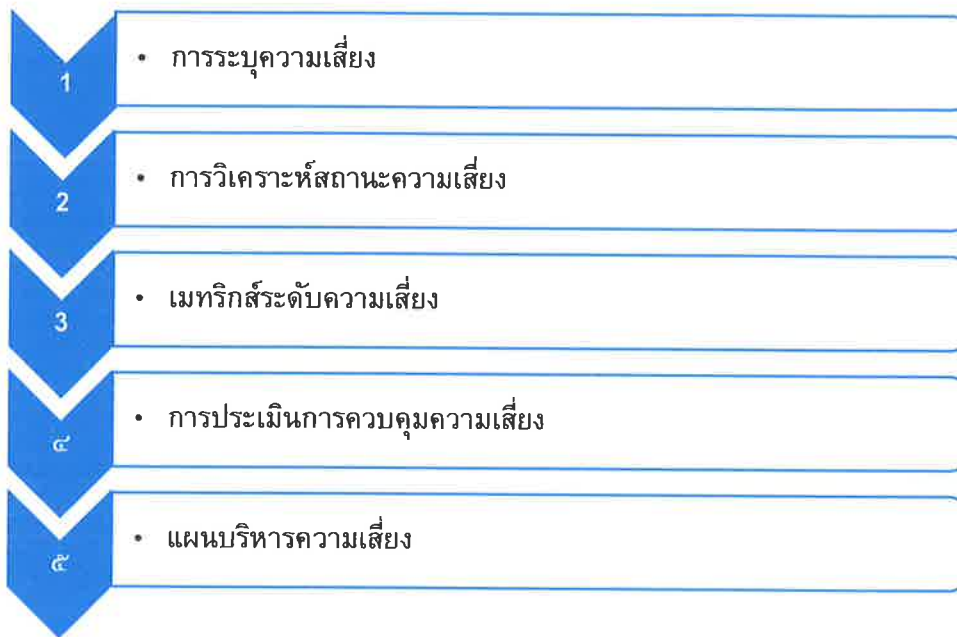
2. การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

3. การบริหารงานบุคคล

4. การจัดซื้อจัดจ้าง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า 25 ครั้งต่อปี
4	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 20 ครั้งต่อปี
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 15 ครั้งต่อปี
2	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 10 ครั้งต่อปี
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 5 ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
5	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
4	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
3	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
2	น้อย	-
1	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15 – 25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9 – 14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 – 8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 – 3 คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จาก การพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

ซึ่งจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	15 – 25 คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	9 – 14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	4 – 8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	1 – 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานผลการปฏิบัติงานตามวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสี่ยง (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
1. มีการเรียกรับ ผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้รับจ้างในการควบคุมงาน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในการควบคุมงานเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้างจน ทำให้งานที่ว่าจ้างไม่ได้มาตรฐาน	2	3	6	<p>1. ผู้บังคับบัญชา มีการ ดูแล ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบังคับให้มีบทลงโทษทางวินัยต่อผู้กระทำผิดอย่างเคร่งครัด</p> <p>2. ออกมาตรการเพื่อมิให้มีการเรียกรับผลประโยชน์</p> <p>3. จัดทำช่องทางเพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งการร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่พบว่ามี การกระทำ การทุจริตประพฤติมิชอบ</p>	<p>1. ให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมประจำเดือน</p> <p>2. ให้มีบทลงโทษทางวินัยต่อผู้กระทำผิด</p> <p>3. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน</p> <p>4. จัดทำคู่มือบริการประชาชน</p> <p>5. จัดทำช่องทาง E-service แจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ</p> <p>6. จัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts</p>

ประเด็นความเสี่ยงทางธุรกิจ	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานตามวิธีการจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสียหาย (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
<p>2. เจ้าหน้าที่บางคนมีการใช้อำนาจหน้าที่ในการให้บริการตามภารกิจ มีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้มาติดต่อราชการอย่างไม่เท่าเทียม เช่น เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้าง เช่นอาจมีเจ้าหน้าที่บางคน เรียกรับสินบน เงินใต้โต๊ะในการดำเนินการ เช่น เลือกจัดซื้อจัดจ้างกับร้านที่ตนเองสนิท หรือกับผู้ประกอบการที่เจ้าหน้าที่รู้จักและสนิทสนมเป็นการส่วนตัว</p>	3	2	6	<p>1. ผู้บังคับบัญชาให้มีการ ดูแล ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบังคับให้มีบทลงโทษทางวินัยต่อผู้กระทำผิดอย่างเคร่งครัด</p> <p>2. ตรวจสอบคู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้างป้องกันการเอื้อผลประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง</p> <p>3. จัดทำช่องทางเพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งการร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่พบว่ามีการกระทำการการทุจริตประพฤติมิชอบ</p>	<p>1. ให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมประจำเดือน</p> <p>2. ให้มีบทลงโทษทางวินัยต่อผู้กระทำผิด</p> <p>3. จัดทำช่องทาง E-service แจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ</p> <p>4. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน</p> <p>5. จัดทำคู่มือบริการประชาชน</p> <p>6. จัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts</p>

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			วิธีการเฝ้าระวัง จัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินงาน ตามวิธีการจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด ความเสี่ยง (L)	ผลกระทบ (I)	ความ รุนแรง (L*I)		
1. ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น มีการรับบุคคลเข้าทำงานที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน การ ประเมินความดีความชอบ การบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้ายและการดำเนินการทางวินัย	2	2	4	1. กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงาน บุคคลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2. มาตราการแสดงความร่วมมือในการนำ หลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงาน ของผู้บริหาร 3. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมให้มีความรู้ในการบริหารงาน บุคคล 4. จัดทำโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม 5. จัดทำประมวลจริยธรรม / ผู้บริหาร/สมาชิกสภาฯ / พนักงาน ส่วนท้องถิ่น 5. มอบใบประกาศเกียรติคุณ	1. จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การ ประเมินผลการปฏิบัติงาน 2. ประกาศหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ราชการ 3. จัดทำโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม 4. จัดทำประมวลจริยธรรม / ผู้บริหาร/สมาชิกสภาฯ / พนักงาน ส่วนท้องถิ่น 5. มอบใบประกาศเกียรติคุณ